

PRZEGLĄD PRASY TECHNICZNEJ NR 12/2023-1/2024

AURA

BIULETYN KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ

ENERGETYKA WODNA

EUROLOGISTICS

GEOINŻYNIERIA, DROGI, MOSTY, TUNELE

INŻYNIER BUDOWNICTWA

LOTNICTWO

MAGAZYN AUTOSTRADY

MORZE, STATKI I OKRETY

NAMIARY NA MORZE I HANDEL

POLSKA NA MORZU

PRZEGLĄD LOTNICZY

RYNEK KOLEJOWY

SKRZYDLATA POLSKA

ŚWIAT KOLEI

TRANSPORT MIEJSKI I REGIONALNY

AURA

SMR, czyli małe reaktory modułowe. // Aura.- 2023, nr 12, s. 10-11. - rys. 2.

Budowa i zastosowanie małych modułowych reaktorów jądrowych (SMR - Small Modular Reactors) w energetyce. Zalety eksploatacji SMR jako źródła taniej energii. Ocena bezpieczeństwa użytkowania SMR. Perspektywy wykorzystania modułowych reaktorów jądrowych w polskiej strategii transformacji energetycznej.

BIULETYN KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ

Autobusy CNG w Lubinie - optymalne rozwiązanie na najbliższe lata / Krzysztof Ziółkowski. // Biuletyn Komunikacji Miejskiej.- 2023, nr 169, s. 18-22. - rys. 4 ; fot. 3.

Ocena efektywności eksploatacji autobusów napędzanych gazem ziemnym na podstawie doświadczeń przedsiębiorstwa PKS Lubin S.A. Etapy i koszty wdrażania autobusów gazowych. Wymagania dotyczące infrastruktury stacji tankowania oraz bezpieczeństwa obsługi stacji i taboru. Porównanie kosztów eksploatacji autobusów napędzanych CNG i ON.

Cyfryzacja informacji pasażerskiej w Polsce - przyczyny niepowodzeń / Karolina Bar, Maciej Bieńczak, Szymon Fierek, Marcin Kiciński, Wojciech Miechowicz, Paweł Żmuda-Trzebiatowski. // Biuletyn Komunikacji Miejskiej.- 2023, nr 168, s. 88-93. - rys. 3 ; fot. 1.

Rola informacji pasażerskiej w zwiększeniu dostępności usług transportu publicznego. Możliwości stosowania technologii cyfrowych w systemach informowania pasażerów o rozkładach jazdy pojazdów komunikacji zbiorowej i planowaniu trasy podróży. Uwarunkowania i korzyści cyfryzacji rozkładów jazdy.

Efektywność i zrównoważenie - zarządzanie zajezdniami i ładowaniem autobusów elektrycznych z PSIdMS / Adrian Łukaszewicz, Jarosław Majchrzycki, Izabela Noga. // Biuletyn Komunikacji Miejskiej.- 2023, nr 170, s. 59-63. - rys. 3 ; fot. 1.

Zadania i funkcje inteligentnego systemu zarządzania procesami obsługowymi i ładowaniem autobusów elektrycznych w zajezdni - PSIdMS. Optymalizacja procesu ładowania autobusów. Sterowanie procesem ładowania i zużyciem energii. Algorytm prognozowania zasięgu pojazdów oraz przewidywania zapotrzebowania na energię.

Integracja taryfowo-biletowa komunikacji miejskiej z kolejową i regionalną autobusową / Kamil Bujak. // Biuletyn Komunikacji Miejskiej.- 2023, nr 170, s. 47-53. - rys. 3 ; fot. 1, tab. 2.

Przebieg procesu integracji transportu zbiorowego w Metropolii Zatoki Gdańskiej (MZKZG). Organizacja i zadania związku komunalnego dotyczące integracji taryfowej; gminy wchodzące w skład MZKZG oraz schemat przepływów finansowych między podmiotami. Oferta biletów łączonych obejmujących komunikację miejską, kolejową i regionalną autobusową. Mapa linii kolejowych na obszarze MZKZG.

Inwestycje z zakresu transportu publicznego w nowej perspektywie finansowej UE 2021 - 2027 / Joanna Lech. // Biuletyn Komunikacji Miejskiej.- 2023, nr 169, s. 47-50 - fot. 2.

Rola i zadania Centrum Unijnych Projektów Transportowych (CUPT) w procesie realizacji projektów ze wsparciem z funduszy unijnych (rozmowa z dyrektorem CUPT, Joanną Lech). Środki finansowe przeznaczone na realizację projektów inwestycyjnych dotyczących miejskiego transportu publicznego w latach 2021 - 2027. Beneficjenci programów i poziom dofinansowania inwestycji.

Komfort termiczny w publicznym transporcie miejskim / Józef Dąbrowski. // Biuletyn Komunikacji Miejskiej.- 2023, nr 168, s. 75-84. - rys. 6 ; fot. 3.

Propozycje rozwiązań mających na celu poprawę komfortu termicznego pasażerów w pojazdach komunikacji miejskiej. Koncepcja zapewnienia komfortu pasażerów w zamkniętej przestrzeni pojazdu. Czynniki wpływające na energochłonność systemów ogrzewania i wentylacji taboru. Sposoby ograniczenia zużycia energii w pojazdach klimatyzowanych.

Modernizacja infrastruktury przedsiębiorstw komunikacyjnych w kontekście wymagań dla autobusów wodorowych / Michał Bułat. // Biuletyn Komunikacji Miejskiej.- 2023, nr 170, s. 54-58. - rys. 3 ; fot. 3, tab. 2.

Cele i zakres dostosowania infrastruktury zajezdni do obsługi autobusów wodorowych. Wymagania dla hal, w których są prowadzone prace przy autobusach wodorowych; przykład rozwiązań technicznych zastosowanych w projektowanej hali OC zajezdni autobusowej MPK Poznań.

Modernizacja systemu tramwajowego w Grudziądzu / Marcin Młodzik. // Biuletyn Komunikacji Miejskiej.- 2023, nr 169, s. 51-56. - fot. 16.

Historia rozwoju sieci tramwajowej w Grudziądzu. Etapy modernizacji infrastruktury i taboru tramwajowego po 2009 r.

Nowoczesne rozwiązania monitoringu wideo w komunikacji miejskiej oparte na sztucznej inteligencji / Radosław Dzik. // Biuletyn Komunikacji Miejskiej.- 2023, nr 169, s. 43-46. - rys. 1 ; fot. 6.

Cele i możliwości wykorzystania sztucznych sieci neuronowych w systemach monitoringu wizyjnego komunikacji miejskiej. Przykłady oraz ocena efektywności zastosowania sztucznej inteligencji w monitoringu CCTV w pojazdach.

Nowoczesne rozwiązania ograniczające zużycie energii elektrycznej przez niskopodłogowe tramwaje typu 140N / Paweł Rzeszódka. // Biuletyn Komunikacji Miejskiej.- 2023, nr 170, s. 17-22. - rys. 4 ; fot. 3, tab. 4.

Etapy procesu wymiany taboru tramwajowego w przedsiębiorstwie Tramwaje Warszawskie sp. z o.o. Przebieg postępowania przetargowego i procedury odbiorczej pojazdów. Charakterystyka techniczna niskopodłogowych tramwajów typu 140 N; energooszczędne rozwiązania dotyczące: napędu trakcyjnego, magazynowania energii, oświetlenia pojazdu, regulacji temperatury w przestrzeni pasażerskiej.

Obsługa komunikacyjna krakowskich linii aglomeracyjnych i rekreacyjnych taborom komunikacji miejskiej / Pliszewski Ziemowit, Kazimierz Fudala. // Biuletyn Komunikacji Miejskiej.- 2023, nr 169, s. 6-11. - fot. 9.

Charakterystyka taboru autobusowego wykorzystywanego przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne S.A w Krakowie do obsługi przewozów aglomeracyjnych i rekreacyjnych. Specyfika i standard pojazdów przeznaczonych do obsługi linii aglomeracyjnych i rekreacyjnych; parametry i wyposażenie autobusów MAN i Solaris.

Praktyka funkcjonowania wideomonitoringu w komunikacji miejskiej okiem operatora / Jacek Kaminiorz. // Biuletyn Komunikacji Miejskiej.- 2023, nr 170, s. 64-69. - rys. 3 ; fot. 5.

Zasady prowadzenia monitoringu wizyjnego w pojazdach komunikacji miejskiej. Budowa systemu monitoringu w przedsiębiorstwie Tramwaje Śląskie S.A. Metody odczytu zapisu monitoringu stosowane w różnych typach wagonów tramwajowych. Ocena efektywności funkcjonowania monitoringu w pojazdach w latach 2019 - 2023.

Stanowisko dotyczące projektu zaostrożenia norm emisji CO2. // Biuletyn Komunikacji Miejskiej.- 2023, nr 168, s. 97-100. - rys. 1 ; fot. 1 , tab. 2.

Opinia Izby Gospodarcza Komunikacji Miejskiej dotycząca proponowanych regulacji prawnych UE w zakresie norm emisji dwutlenku węgla dla nowych pojazdów ciężkich, obowiązujących od 2030 r. i w latach kolejnych. Szacowany wpływ projektowanych przepisów na zmniejszenie emisji CO2. Ograniczenia finansowe i infrastrukturalne wdrożenia strategii zeroemisyjności w transporcie w Polsce. Koszty i perspektywy elektryfikacji floty autobusowej. Przewidywany zakres wymiany taboru autobusowego na pojazdy zeroemisyjne w latach 2023- 2040 na przykładzie MPK we Wrocławiu.

Zielone torowiska / Agnieszka Antonowicz. // Biuletyn Komunikacji Miejskiej.- 2023, nr 170, s. 23-27. - fot. 8.

Cele i efektywność stosowania torowisk w zabudowie zielonej. Cechy torowisk rozchodnikowych i trawiastych. Wpływ zielonych torowisk na ograniczenie emisji hałasu i zanieczyszczeń. Możliwości wykorzystania torowisk do retencji wód opadowych. Koszty zakładania i eksploatacji zielonych torowisk.

System P&R w Bydgoszczy: aspekty ruchowe, finansowe i prawne / Rafał Grzegorzewski. // Biuletyn Komunikacji Miejskiej.- 2023, nr 170, s. 34-46. - rys. 14 ; fot. 5, tab. 3.

Podstawy prawne organizacji parkingów „Parkuj i Jedź” (Park & Ride). Ocena funkcjonowania systemu Park & Ride w Bydgoszczy na podstawie wyników badań opinii użytkowników. Preferencje kierowców dotyczące formy funkcjonowania i lokalizacji parkingów. Analiza efektywności działania systemu w oparciu o kryteria: transportowo-techniczne, ekonomiczne, ochrony środowiska przyrodniczego i społecznego, przestrzenne.

Systemy ostrzegania przed kolizją w pojazdach tramwajowych. Innowacyjne rozwiązania technologiczne w ramach rewolucji tramwajowej / Joanna Koterska. // Biuletyn Komunikacji Miejskiej.- 2023, nr 170, s. 28-30. - fot. 3.

Zadania i funkcje systemów ostrzegania przed kolizją w pojazdach tramwajowych: systemy przedni i boczny ostrzegania przed kolizją, system monitorowania kondycji motorniczego, wyświetlacz przezierny Head Up Display, system audio Ac2ated Sound.

TORYwolucja - przełom na wrocławskich torach / Barbara Balicka, Aleksander Hutyra. // Biuletyn Komunikacji Miejskiej.- 2023, nr 168, s. 64-74. - rys.6 ; fot. 9.

Przebieg realizacji wieloetapowego programu remontów i modernizacji infrastruktury tramwajowej we Wrocławiu (TORYwolucja) w latach 2019 - 2023. Zakres rzeczowy i koszty inwestycji prowadzonych na sieci tramwajowej.

ENERGETYKA WODNA

Czwarta edycja Światowego Raportu na temat Rozwoju Małych Elektrowni Wodnych / Danila Podobed, Oksana Lopatina. // Energetyka Wodna.- 2023, nr 3, s. 34-37. - rys. 3 ; fot. 2.

Podsumowanie Światowego Raportu na temat Rozwoju Małych Elektrowni Wodnych z 2022 r. Ocena potencjału małej energetyki wodnej na świecie. Czynniki wpływające na rozwój sektora małych elektrowni wodnych (MEW).

Elektrownie szczytowo-pompowe w Polsce - przegląd / Wojciech Majewski. // Energetyka Wodna.- 2023, nr 3, s. 42-46. - rys. 1 ; fot. 5.

Zasady pracy i eksploatacja elektrowni szczytowo-pompowych; schemat pracy elektrowni. Charakterystyka istniejących elektrowni szczytowo-pompowych w Polsce (Żarnowiec, Żydowo, Dychów, Porąbka Żar, Myczkowce, Czorsztyn-Niedzica) oraz planowane inwestycje.

Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy - po raz trzeci / Przemysław Gruszecki. // Energetyka Wodna.- 2023, nr 3, s. 16-18. - fot. 1.

Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy opublikowane w okresie od 23 grudnia 2022 r. do 23 lutego 2023 r. Zadania i elementy planów gospodarowania wodami zgodnie z wytycznymi UE.

EUROLOGISTICS

Łańcuch dostaw elektromobilności / Artur Piotrowski. // Eurologistics.- 2023, nr 5(138), s. 68-71. - rys. 1 ; fot. 3.

Wpływ elektryfikacji transportu na logistykę dostaw w branży motoryzacyjnej. Uwarunkowania i czynniki rozwoju elektromobilności. Organizacja łańcuchów dostaw akumulatorów litowo-jonowych dla pojazdów elektrycznych.

Polskie porty na fali / Ewelina Ziajka, Monika Rozmarynowska-Mrozek. // Eurologistics.- 2023, nr 5(138), s. 100-104. - fot. 2, tab. 4.

Wielkość i struktura przeładunków w polskich portach morskich (Gdańsk, Gdynia, Szczecin-Świnoujście) wg grup towarów w latach 2017 - 2023. Dane dotyczące obsługi ładunków ro-ro i samochodów osobowych w największych polskich portach w pierwszej połowie 2022 i 2023 r.

Rozsądna droga do ekologii / Jarosław Brach. // Eurologistics.- 2023, nr 5(138), s. 91-95. - rys. 1 ; fot. 1.

Geneza i trendy zwiększania długości towarowych zestawów drogowych w Europie. Koncepcja Europejskiego Systemu Modułowego (European Modular System - EMS). Regulacje prawne dotyczące stosowania technologii EMS w państwach UE. Zalety wykorzystania EMS w towarowym transporcie drogowym.

Zielony wodór - czy spełni oczekiwania? / Witold Zygmunt. // Eurologistics.- 2023, nr 5(138), s. 23-31. - fot. 4.

Znaczenie zielonego wodoru jako czystego paliwa, które pozwala na przechowywanie i wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych. Możliwości i perspektywy stosowania zielonego wodoru w transporcie oraz w procesie dekarbonizacji gospodarki. Koszty i czynniki rozwoju technologii produkcji zielonego wodoru.

GEOINŻYNIERIA, DROGI, MOSTY, TUNELE

Drogi krajowe i szybkiego ruchu w 2023. Sieć coraz gęstsza / Wojciech Kwinta. // Geoinżynieria, Drogi, Mosty, Tunele.- 2023, nr 4, s. 64-70. - fot. 1, tab. 3.

Podsumowanie inwestycji na drogach krajowych i szybkiego ruchu zrealizowanych w 2023 r. Przebieg budowy drogi ekspresowej S61 (Via Baltica). Wykaz dróg oddanych do użytku w 2023 r. oraz planowanych do otwarcia w 2024 r.

Redukcja śladu węglowego. "Zielona rewolucja" dotarła do budownictwa / Wojciech Kwinta. // Geoinżynieria, Drogi, Mosty, Tunele.- 2023, nr 4, s. 42-47. - rys. 4.

Metody ograniczenia ścieżki węglowej stosowane w procesie budowy kolei dużych prędkości HS2 w Wielkiej Brytanii. Innowacyjne rozwiązania dotyczące stosowania niskoemisyjnych materiałów konstrukcyjnych, technologii drążenia tuneli i wykorzystania sztucznej inteligencji do planowania robót tunelowych. Budowa ekostacji wyposażonej w technologie energooszczędne i wodorowe. Strategie neutralności klimatycznej realizowane przez przedsiębiorstwa budowlane. Sposoby redukcji śladu węglowego w europejskim budownictwie na wybranych przykładach.

System monitoringu atmosfery w tunelu w Świnoujściu w świetle najnowszych trendów / Krzysztof Filipowski. // Geoinżynieria, Drogi, Mosty, Tunele.- 2023, nr 4, s. 96-98. - fot. 4, tab. 2.

Charakterystyka systemu monitoringu atmosfery w tunelu pod Świną: aparatura pomiarowa oraz zakres pomiarów gazowych i widoczności. Metody pomiarów tlenków azotu stosowane w tunelach komunikacyjnych.

Ustroje zintegrowane posadowione pośrednio jako alternatywa dla klasycznych ustrojów belkowych / Konrad Rogowski. // Geoinżynieria, Drogi, Mosty, Tunele.- 2023, nr 4, s. 88-92. - rys. 6 ; fot. 3.

Cechy i zalety zintegrowanych obiektów mostowych. Przykłady konstrukcji mostów zintegrowanych posadowionych pośrednio, zrealizowanych w latach 2022 - 2023: most na rzece Rawie w Katowicach, most na rzece Ruda i wiadukt nad nieczynną linią kolejową w Rybniku; zastosowane rozwiązania inżynierskie oraz przekroje poprzeczne budowli.

INŻYNIER BUDOWNICTWA

Rola gospodarki wodorowej w procesie dekarbonizacji / Piotr Napierała. // Inżynier Budownictwa.- 2024, nr 1, s. 52-57. - rys. 1 ; fot. 4.

Cele i potencjał zastosowania czystego wodoru w przemyśle, transporcie i rolnictwie. Metody wytwarzania wodoru. Przewidywany wpływ rozwoju technologii wodorowych na ograniczenie emisji dwutlenku węgla. Założenia i wdrożenie Polskiej Strategii Wodorowej do 2030 r.

LOTNICTWO

Wojna powietrzna nad Ukrainą. Wrzesień 2023 / Marcin Strembski. // Lotnictwo.- 2023, nr 11, s. 24-31. - rys. 1 ; fot. 16.

Przebieg działań militarnych ukraińskich i rosyjskich sił powietrznych w dn. 1-30.09.2023 r. Przeprowadzone ataki raketowe i straty poniesione przez strony konfliktu; schemat rosyjskiego ataku raketowo-dronowego na rejon Odessy.

Wojna powietrzna nad Ukrainą. Październik - listopad 2023 / Marcin Strembski. // Lotnictwo.- 2023, nr 12, s. 16-29. - fot. 29.

Przebieg działań operacyjno-taktycznych lotnictwa podczas wojny rosyjsko-ukraińskiej, w dn. 1.10 - 30.11.2023 r.; przeprowadzone ataki raketowe i lotnicze oraz straty poniesione przez strony konfliktu.

MAGAZYN AUTOSTRADY

Drogi na terenach górniczych i pogórnich w Górnośląskim Zagłębiu Węglowym / Andrzej Kowalski, Magdalena Wróblewska, Marcin Grygierek. // Magazyn Autostrady.- 2023, nr 6, s. 30-34. - rys. 4, tab. 2.

Rys historyczny górnictwa węgla kamiennego w Górnośląskim Zagłębiu Węglowym (GZW). Mapa lokalizacji kopalni oraz autostrad i dróg krajowych w GZW (stan na 31.12.2021 r.). Rodzaje negatywnych oddziaływań górnictwa na powierzchnię: deformacje powierzchni, wstrząsy górnicze, zawodnienia. Ocena wpływu eksploatacji górniczej na parametry autostrad A4 i A1. Metody i narzędzia monitoringu deformacji i uszkodzeń dróg na terenach górniczych.

Młoty spalinowe stosowane do robót geotechnicznych / Michał Stawowiak. // Magazyn Autostrady.- 2023, nr 6, s. 39-42. - rys. 1 ; fot. 3, tab. 1.

Charakterystyka maszyn budowlanych stosowanych w robotach palowych: kafary, młoty, wyciągarki pali.

Posadowienie obiektów infrastruktury drogowej w złożonych warunkach geotechnicznych / Remigiusz Duszyński, Katarzyna Zamara. // Magazyn Autostrady.- 2023, nr 6, s. 36-38. - rys. 5 ; fot. 2.

Zastosowanie technologii materacy geokomórkowych Stratum w budownictwie drogowym. Przykłady wykorzystania geomateracy w konstrukcji nasypu drogowego (Wielka Brytania) i nasypu kolejowego (Słowacja).

Zintegrowany Model Ruchu - aktualizacja narzędzia służącego do wsparcia planowania transportu w kraju / Ewa Zofka, Marzena Majewska, Kinga Bazan, Sylwester Szcząchor. // Magazyn Autostrady.- 2023, nr 6, s. 50-53. - rys. 6.

Cele i zakres aktualizacji Zintegrowanego Modelu Ruchu (ZMR) opracowanego przez Centrum Unijnych Projektów Transportowych. Zmiany wprowadzone w obszarach ZMR dotyczących transportu indywidualnego i publicznego transportu zbiorowego oraz prognozowanych zmiennych. Możliwości wykorzystania ZMR jako kompleksowej bazy danych i narzędzia wsparcia planowania transportu. Schemat obiegu wymiany informacji w ramach modelu. Mapy schematyczne: prędkości w ruchu swobodnym na odcinkach sieci drogowej w 2022 r.; planowane inwestycje drogowe oraz kolejowe do 2050 r.; prognozowane natężenia ruchu autobusowego, kolejowego i samochodowego dla lat 2030 i 2050; różnice w natężeniach pojazdów osobowych po zniesieniu opłat na autostradach w 2050 r.; zmiany ścieżek przejazdu w związku z budową trasy S10 w latach 2019 i 2030.

Zmiany ukształtowania niwelety drogi kołowej poddawanej wieloletnim wpływom eksploatacji górniczej / Marlena Kukulka, Agnieszka Ganobis, Marcin Grygierek, Magdalena Wróblewska. // Magazyn Autostrady.- 2023, nr 6, s. 19-26. - rys. 5, tab. 4.

Wpływ oddziaływań eksploatacji górniczej na parametry dróg kołowych. Ocena zmian ukształtowania drogi poddawanej wpływom podziemnej eksploatacji górniczej w latach 2005 - 2023: oddziaływanie deformacji górniczych na pas drogowy, zmiany niwelety i warunków widoczności na zatrzymanie.

MORZE, STATKI I OKRĘTY

Jaka będzie Polska Marynarka Wojenna - fakty, analizy, komentarze / Andrzej Nawodny. // Morze, Statki i Okręty.- 2023, nr 11-12, s. 6-20. - rys. 2 ; fot. 24.

Cele i realizacja planów rozwoju marynarki wojennej w Polsce od 2012 r. Inwestycje dotyczące floty wojennej i sprzętu wojskowego. Budowa i modernizacja okrętów wojennych; konstrukcja i wyposażenie polskich jednostek pływających: niszczyciele min Kormoran, fregaty Miecznik, projekty okrętów rozpoznawczych i wsparcia logistycznego. Inwestycje w zakresie rozwoju lotnictwa morskiego.

NAMIARY NA MORZE I HANDEL

Budowanie morskiej cyberodporności / Svante Einarsson // Namiary na Morze i Handel.- 2023, nr 24, s. 22-24. - rys. 4.

Wyzwania dla bezpieczeństwa cybernetycznego związane z cyfryzacją żeglugi morskiej. Zagrożenia i skutki cyberataków na przedsiębiorstwa branży morskiej. Czynniki wpływające na inwestycje w cyberbezpieczeństwo.

Czy dekarbonizacja napędzi żagle? / Grzegorz Bryszewski. // Namiary na Morze i Handel.- 2024, nr 1, s. 22-23. - fot. 1.

Cele i perspektywy dekarbonizacji światowej żeglugi. Koszty i efektywność stosowania technologii napędów wiatrowych na morskich statkach towarowych na wybranych przykładach.

Energia prosto z wiatru. // Namiary na Morze i Handel.- 2024, nr 1, s. 19-20. - fot. 1.

Wpływ wojny rosyjsko-ukraińskiej na politykę energetyczną UE. Działania na rzecz zwiększenia udziału odnawialnych źródeł energii w europejskiej gospodarce energetycznej. Inwestycje dotyczące rozwoju energetyki wiatrowej w Polsce i innych państwach UE w latach 2022 - 2030.

Import napędu przeladunki / Maciej Goniszewski. // Namiary na Morze i Handel.- 2023, nr 24, s. 33. - tab. 1.

Statystyka przeladunków w portowych terminalach kontenerowych w listopadzie 2022 r. i listopadzie 2023 r.: Baltic Hub, Bałtycki Terminal Kontenerowy, Gdynia Container Terminal/Hutchinson Ports Gdynia, OT Port Gdynia, DB Port Szczecin.

Kontynuacja masowych wzrostów / Maciej Goniszewski. // Namiary na Morze i Handel.- 2023, nr 24, s. 9-14. - rys. 8 ; fot. 4, tab. 1.

Statystyka przeladunków towarów masowych w polskich portach morskich w latach 2011 - 2023; struktura i dynamika przeladunków wg rodzaju ładunku: węgiel, ruda, zboże, paliwa płynne, inne masowe.

Kraj z potencjałem / Kamila Rynkiewicz. // Namiary na Morze i Handel.- 2023, nr 24, s. 27-28. - fot. 2.

Potencjał gospodarczy Kazachstanu i jego znaczenie w handlu międzynarodowym. Kierunki rozwoju euroazjatyckich szlaków transportowych przez terytorium Kazachstanu. Współpraca gospodarcza i transportowa Kazachstanu z państwami UE.

"Nie" dla gazoportu u polskich granic / Jakub Łoginow. // Namiary na Morze i Handel.- 2023, nr 23, s. 20-22. - fot. 1.

Założenia planu budowy sieci pływających gazoportów w Niemczech. Projekt rozwoju systemu produkcji zielonego wodoru. Ocena wpływu inwestycji dotyczących infrastruktury gazowej na środowisko.

Optymistyczne nastroje. // Namiary na Morze i Handel.- 2023, nr 24, s. 32. - rys. 2 ; fot. 1, tab. 3.

Wielkość i struktura przeladunków w polskich portach morskich (Gdańsk, Gdynia, Police, Szczecin-Świnoujście) w listopadzie 2023 r. wg grup towarowych: węgiel, ruda, inne masowe, zboże, drewno, drobnica, paliwo płynne, kontenery.

Porty wciąż w rozbudowie / Grzegorz Bryszewski. // Namiary na Morze i Handel.- 2024, nr 1, s. 9-10, 12. - fot. 3.

Cele i zakres inwestycji infrastrukturalnych w portach morskich (Gdańsk, Gdynia, Szczecin-Świnoujście) realizowanych w latach 2023 - 2024.

Pozytywnie, ale z wyzwaniami / Grzegorz Bryszewski. // Namiary na Morze i Handel.- 2023, nr 23, s. 11-12, 14. - fot. 2, tab. 4.

Statystyka przeladunków produktów chemicznych w polskich portach morskich (Gdańsk, Gdynia, Szczecin-Świnoujście) w latach 2020 - 2023; dane dotyczące udziału towarów niebezpiecznych w przeladunkach. Kierunki rozwoju infrastruktury przeladunkowej w portach.

Projekty wychodzą w morze / Grzegorz Bryszewski. // Namiary na Morze i Handel.- 2024, nr 1, s. 13-14. - fot. 1.

Założenia i etapy realizacji projektów inwestycyjnych w portach morskich: budowa portu zewnętrznego w Gdyni, budowa głębokowodnego terminalu kontenerowego w Świnoujściu, projekt Portu Centralnego w Gdańsku.

To nie był dobry rok / Krzysztof Gogol. // Namiary na Morze i Handel.- 2023, nr 24, s. 15-18. - fot. 2.

Analiza rynku przewozów ładunków masowych drogą morską w 2023 r. Wpływ wskaźników koniunktury i globalnej produkcji towarów na rynek żeglugowy. Trendy zmian stawek frachtowych i podaży floty masowców.

W meandrach niestabilnych czasów / Aleksandra Sutryk. // Namiary na Morze i Handel.- 2023, nr 23, s. 9-10. - rys. 2 ; fot. 1.

Problemy organizacji łańcuchów dostaw przemysłu chemicznego w czasie pandemii COVID-19 i wojny rosyjsko-ukraińskiej. Dane dotyczące wartości przepływu towarów segmentu chemicznego między Polską a Rosją w latach 2011 - 2022. Czynniki rozwoju konkurencyjności i innowacyjności polskiej branży chemicznej.

POLSKA NA MORZU

Czy zaleją nas morskie fale? / Jędrzej Szerle. // Polska na Morzu.- 2023, nr 10, s. 44-48. - fot. 6.

Przewidywany wpływ zmian klimatu na poziom mórz i oceanów na świecie. Zagrożenia dla obszarów przybrzeżnych związany ze wzrostem ryzyka powodzi. Możliwości i koszty ochrony miejscowości nadmorskich przed powodziami.

FSRU. Pływające terminale importowe LNG / Piotr B. Stareńczak. // Polska na Morzu.- 2023, nr 10, s. 30-43. - rys. 5 ; fot. 7, tab.1.

Budowa i eksploatacja pływających terminali FSRU (Floating Storage Regasification Unit). Koszty i zalety eksploatacji FSRU. Dane dotyczące floty LNG (w tym FSRU) na świecie w latach 1991 - 2028. Liczba i zdolności regazyfikacyjne terminali pływających i offshore w latach 2005 - 2030. Inwestycje dotyczące terminali LNG w polskich portach morskich. Projekt nowego terminalu LNG opartego na FSRU, pływającego na Zatoce Gdańskiej.

PRZEGLĄD LOTNICZY

Stworzyła polskie lotnictwo / Jarosław Dobrzyński. // Przegląd Lotniczy.- 2023, nr 12, s. 46-49. - fot. 11.

Historia działalności Ligi Obrony Powietrznej Państwa w latach 1923 - 1939 (od 1928 r. pod nazwą Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej). Działania LOPP na rzecz rozwoju lotnictwa, w tym m.in.: działalności naukowej, kształcenia pilotów, sportu lotniczego.

RYNEK KOLEJOWY

Coraz łatwiej dotrzeć koleją do portów w Trójmieście / Paweł Rydzyński. // Rynek Kolejowy.- 2023, nr 10, s. 40-42. - fot. 2.

Cele i zakres inwestycji infrastrukturalnych związanych z poprawą dostępności kolejowej do portów w Trójmieście. Prace inwestycyjne dotyczące przebudowy i modernizacji infrastruktury kolei oraz jej powiązania z infrastrukturą portową. Plany poprawy przepustowości linii kolejowej nr 131.

Czy polski sektor kolejowy jest gotowy na cyberzagrożenia? / Mikołaj Kobryński. // Rynek Kolejowy.- 2023, nr 10, s. 26-28. - fot. 1.

Rodzaje i źródła cybernetycznych zagrożeń dla transportu kolejowego. Znaczenie kolejowej infrastruktury krytycznej dla bezpieczeństwa narodowego. Wpływ sytuacji międzynarodowej na cyberbezpieczeństwo kolei. Ryzyka związane z ujawnianiem istotnych informacji o infrastrukturze krytycznej w procesie postępowania o zamówienie publiczne.

Dzwony, dzwonki, dzwoneczki i inne stacyjne instrumenty muzyczne / Włodzimierz Winek. // Rynek Kolejowy.- 2023, nr 10, s. 70-72. - rys. 3 ; fot. 1.

Historia dzwonów stacyjnych stosowanych na dworcach kolejowych w XIX w. Rodzaje i funkcje dzwonów wykorzystywanych jako urządzenia sygnałowe.

Koleją dużych prędkości za kilka euro / Przemysław Jezierski. // Rynek Kolejowy.- 2023, nr 10, s. 52-59. - fot. 12, tab. 2.

Geneza i rozwój oferty tanich połączeń kolei dużych prędkości (KDP) w Europie. Organizacja i usługi niskokosztowych przewozów KDP w poszczególnych państwach: Włochy (TrenOK, Italo), Francja (Ouigo), Francja i Belgia (Izy Thalys), Hiszpania (Ouigo España, Avlo, Iryo).

Tabor kolejowy na targach TRAKO 2023 / Michał Szymajda. // Rynek Kolejowy.- 2023, nr 10, s. 12-17. - fot. 11.

Charakterystyka pojazdów zaprezentowanych na Międzynarodowych Targach Kolejowych TRAKO 2023 w dn. 19-22.09.2023 r.: wielosystemowa lokomotywa Griffin 200, wodorowa lokomotywa manewrowa SM42-6Dn, elektryczny zespół trakcyjny EZT Flirt 3, zespół trakcyjny Mireo, lokomotywa manewrowa DualShunter 2000, lokomotywa spalinowa typu 20D, maszyny do budowy i remontów szlaków kolejowych, wagony pasażerskie PKP Intercity.

TRAKO 2023. Czy przeregulowana kolej przejmie ładunki z dróg? / Roman Czubiński. // Rynek Kolejowy.- 2023, nr 10, s. 30-32. - fot. 1.

Sprawozdanie z debaty przeprowadzonej podczas Międzynarodowych Targów Kolejowych TRAKO 2023 w dn. 19-22.09.2023 r. Opinie ekspertów na temat zwiększenia roli kolei w łańcuchach dostaw. Zakres i źródła finansowania inwestycji kolejowych w nowej perspektywie unijnej. Ocena polityki kolejowej państwa. Postulaty dotyczące obniżenia stawek dostępu do infrastruktury kolejowej. Kierunki poprawy jakości infrastruktury kolejowej oraz projektowane regulacje ustawowe w tym zakresie. Czynniki konkurencyjności usług kolei na rynku przewozów towarowych.

SKRZYDLATA POLSKA

Czy Starship powtórzy sukces Falcona? / Jacek Kruk. // Skrzydlata Polska.- 2023, nr 12, s. 54-57. - rys. 2 ; fot. 4.

Charakterystyka projektu Starship – dwustopniowej rakiety nośnej opracowanej przez SpaceX. Koncepcja użycia Starship HLS w misji amerykańskiego programu lotów kosmicznych Artemis III.

DisPax 2023 - Jak radzić sobie z niezdyscyplinowanym pasażerem? / Piotr Dudek. // Skrzydlata Polska.- 2023, nr 12, s. 32-37. - fot. 8.

Sprawozdanie z międzynarodowej konferencji DisPax 2023 poświęconej zarządzaniu niezdyscyplinowanymi pasażerami linii lotniczych, która odbyła się w dn. 11-12.10.2023 r. w Pradze. Sposoby identyfikacji zagrożeń i zapobiegania incydentom z udziałem pasażerów w transporcie

lotniczym. Przyczyny niebezpiecznych zachowań pasażerów samolotu oraz dopuszczalne metody ich obezwładniania i unieruchamiania. Cele podnoszenia kwalifikacji personelu lotniczego w zakresie bezpieczeństwa.

Pożegnanie MD-80 w Europie / Marcin Sigmund. // Skrzydłata Polska.- 2023, nr 12, s. 48-53. - fot. 12.

Historia wąskokadłubowych samolotów pasażerskich McDonnell Douglas MD-80 o średnim zasięgu, zbudowanych jako rozwinięcie samolotów DC-9. Ewolucja techniczna i zmiany konstrukcji samolotów z rodziny MD-80 (wersje od MD-80 do MD-95). Dane dotyczące eksploatacji MD-80 przez przewoźników lotniczych.

ŚWIAT KOLEI

Budowa sieci trakcyjnej - prowadzenie pod obiektami / Karol Ciesielski. // Świat Kolei.- 2023, nr 12, s. 46-47. - fot. 5.

Zasady prowadzenia sieci trakcyjnej pod obiektami infrastruktury kolejowej. Przykłady umiejscowienia sieci trakcyjnej pod niskimi obiektami inżynieryjnymi.

Gdański zabytek - zegar wieżowy Dworca Głównego / Michał Jerczyński. // Świat Kolei.- 2023, nr 12, s. 12-15. - fot. 16.

Historia budowy dworca kolejowego Gdańsk Główny. Rewitalizacja i modernizacja dworcowej wieży zegarowej; charakterystyka konstrukcji i mechanizmu zegara.

Klasyczne pociągi kolei Rhätische Bahn / Ryszard Rusak. // Świat Kolei.- 2023, nr 12, s. 35-37. - fot. 8.

Historia taboru Kolei Retyckiej (RhB). Charakterystyka wagonów pasażerskich eksploatowanych przez RhB: wagony typu EW I-IV, wagony panoramiczne Glacier Express, wagony Alpine Classic Pullman Express.

Lokomotywnia Nysa (1) / Michał Sibilski. // Świat Kolei.- 2023, nr 11, s. 15-23. - rys. 5 ; fot. 14, tab. 3.

Historia budowy kolei w Nysie od XIX w. Infrastruktura i działalność lokomotywowni Nysa (MD Nysa); plany zabudowań parowozowni oraz stan taboru i obsługa ruchu pasażerskiego do 1959 r.

Lokomotywnia Nysa (2). Okres 1958 - 1979 / Michał Sibilski. // Świat Kolei.- 2023, nr 12, s. 16-23. - fot. 15, tab. 5.

Działalność Parowozowni Nysa w latach 1958 - 1979. Struktura organizacyjna i zatrudnienie w MD Nysa. Obsługa trakcyjna parowozów lokomotyw parowych i spalinowych; ilostany inwentarzowe i praca trakcyjna pojazdów oraz mierniki służby trakcji. Dane o wypadkach z udziałem lokomotyw obsługiwanych przez MD Nysa.

Ostatnia lotewska wąskotorówka / Romuald Solnicki. // Świat Kolei.- 2023, nr 11, s. 41-43. - fot. 13.

Tabor i infrastruktura pasażerskiej kolei wąskotorowej kursującej na trasie Gulbene – Aluksne na Łotwie.

Pociągi pancerne w walkach o granice Rzeczypospolitej 1918 - 1920. Przyczynek do historii (dokończenie) / Tomasz Besarabowicz. // Świat Kolei.- 2023, nr 11, s. 24-31. - fot. 17.

Dane dotyczące stanu taboru pociągów pancernych po 2021 r. Pociągi pancerne pozostałe w strukturze organizacyjnej pułków kolejowych. Przebieg procesu demobilizacji części taboru i parowozy przekazane do PKP.

Pociągi towarowe kolei Rhätische Bahn / Ryszard Rusak. // Świat Kolei.- 2023, nr 11, s. 32-37. - rys. 1 ; fot. 19.

Organizacja przewozów towarowych realizowanych przez Kolej Retycką (Rhätische Bahn - RhB) w Szwajcarii. Usługi logistyczne i przewozowe oferowane przez RhB, w tym usługi transportu kombinowanego i kontenerowego z wykorzystaniem systemu ACTS (Abroll-Container-Transport-System). Rodzaje eksploatowanych wagonów towarowych i pojazdów trakcyjnych. Schemat sieci kolei RhB z zaznaczonymi punktami przeładunkowymi.

Skrzyżowania tramwajowo-kolejowe w Polsce. Część 2: przegląd i przyszłość / Bogusław Molecki, Andrzej Gibek, Andrzej Soczówka. // Świat Kolei.- 2023, nr 11, s. 48-55. - rys. 14 ; fot. 15, tab. 14.

Charakterystyka istniejących i zlikwidowanych jednopoziomowych skrzyżowań tramwajowo-kolejowych w Polsce; lokalizacja i podstawowe parametry skrzyżowań w wybranych miastach: Bydgoszcz, Bytom, Chorzów, Gdańsk, Grudziądz, Katowice, Łódź, Poznań, Ruda Śląska, Sosnowiec.

Skrzyżowania tramwajowo-kolejowe w Polsce. Część 2: przegląd i przyszłość - dokończenie / Bogusław Molecki, Andrzej Gibek, Andrzej Soczówka. // Świat Kolei.- 2023, nr 12, s. 48-55. - rys. 11 ; fot. 16, tab. 11.

Historia i podstawowe parametry skrzyżowań tramwajowo-kolejowych w polskich miastach: Sosnowiec, Szczecin, Toruń, Wrocław. Prawne i techniczne uwarunkowania realizacji nowych skrzyżowań kolejowo-tramwajowych.

Wagony PKP standardu Y przystosowane do oglądania filmów video. Cz. 2 - Wagony barowe typu 113AM z monitorami do oglądania filmów video / Andrzej Etmanowicz. // Świat Kolei.- 2023, nr 12, s. 24-29. - fot. 19.

Konstrukcja i wnętrza wagonów barowych standardu Y typu 113AM wyposażonych w aparaturę do wyświetlania filmów video. Charakterystyka czeskiego pociągu kinowego (Kinematovlak) eksploatowanego w ramach współpracy PKP i ČD.

TRANSPORT MIEJSKI I REGIONALNY

Analiza preferencji i satysfakcji pasażerów komunikacji zbiorowej na linii Myślenice - Kraków / Kajetan Jaros, Zofia Bryniarska. // Transport Miejski i Regionalny.- 2023, nr 6, s. 15-32. - rys. 25, tab. 5.

Charakterystyka układu przestrzennego i transportowego miasta Myślenice. Planowane i realizowane inwestycje w zakresie infrastruktury transportu drogowego i kolejowego. Modernizacja i rozbudowa sieci dróg krajowych i wojewódzkich; projekt przebiegu nowej trasy drogi ekspresowej S7. Plany rozwoju połączenia kolejowego Kraków - Myślenice w ramach programu Kolej +. Charakterystyka demograficzna populacji i czynniki mające wpływ na mobilność mieszkańców miasta. Organizacja i funkcjonowanie publicznego transportu zbiorowego. Oferta przewozowa w zakresie przewozów

pasażerskich na terenie miasta i gminy Myślenice. Analiza jakości usług komunikacji zbiorowej na podstawie wyników badań satysfakcji i preferencji podróżnych.

CoMobility - współtworzenie nowego modelu mobilności / Anna Nicińska, Ewa Zawojska, Grzegorz Kula. // Transport Miejski i Regionalny.- 2023, nr 8, s. 14-16. - rys. 3.

Cele i założenia międzynarodowego projektu badawczego CoMobility dotyczące zrównoważonej mobilności. Ocena udziału aktywnej mobilności w Polsce na tle innych państw europejskich. Metody i narzędzia kształtowania zachowań komunikacyjnych mieszkańców miast w kontekście ograniczenia negatywnego oddziaływania transportu na środowisko.

Dofinansowanie regionalnych pasażerskich połączeń kolejowych w Niemczech ze środków federalnych na przykładzie Saksonii / Marcin Rechłowicz. // Transport Miejski i Regionalny.- 2023, nr 8, s. 8-13. - rys. 2 ; fot. 3, tab. 5.

Podstawy prawne i zasady finansowania transportu publicznego w Niemczech. System finansowania regionalnych pasażerskich przewozów ze środków budżetowych w krajach związkowych na przykładzie Saksonii. Komunalne związki celowe i związki transportowe działające na obszarze Saksonii. Dane dotyczące łącznych środków federalnych zaplanowanych w latach 2016 – 2031 oraz podziału funduszy pomiędzy komunalne związki celowe. Sprawozdanie z wykorzystania środków federalnych na usługi publicznego transportu pasażerskiego w latach 2016 – 2018.

"Eco-driving" w ujęciu praktycznym / Aleksandra Ciastoń-Ciulkin, Ilona Duda. // Transport Miejski i Regionalny.- 2023, nr 11-12, s. 21-28. - rys. 9, tab. 4.

Wyniki badań sondażowych przeprowadzonych wśród kierowców dotyczących eco-drivingu. Ocena znajomości zasad ekof jazdy i częstotliwości ich stosowania przez kierujących pojazdami. Wykorzystanie eco-drivingu przez kierowców zawodowych w branży TSL.

Elektryczne taksówki powietrzne jako element mobilności powietrznej Smart City / Alicja Liszka. // Transport Miejski i Regionalny.- 2023, nr 6, s. 3-14. - rys. 6 ; fot. 1, tab. 1.

Koncepcja miasta inteligentnego (Smart City) oraz czynniki oddziałujące na ocenę poziomu zrównoważonego rozwoju miasta. Przykłady wdrażania inteligentnych rozwiązań w zakresie elektromobilności w transporcie publicznym. Kierunki i perspektywy rozwoju technologii bezzałogowych statków powietrznych i elektrycznych taksówek powietrznych w komunikacji miejskiej. Modele powietrznych taksówek elektrycznych; porównanie parametrów użytkowych w przykładowych modelach PTE.

Koncepcja "eco-drivingu" w ujęciu teoretycznym / Aleksandra Ciastoń-Ciulkin, Ilona Duda. // Transport Miejski i Regionalny.- 2023, nr 11-12, s. 11-20. - rys. 3.

Koncepcja i zasady ekonomicznej jazdy samochodem (eco-driving). Analiza zmiennych wpływających na zużycie paliwa. Porównanie założeń ekof jazdy stosowanych w Niemczech i w Japonii.

Koncepcja zmian obsługi transportowej obszaru Prądnik Czerwony Wschód w Krakowie / Edyta Sendrowicz, Krystian Banet. // Transport Miejski i Regionalny.- 2023, nr 5, s. 3-10. - rys. 19

Charakterystyka układu komunikacyjnego i infrastruktury transportowej obszaru Prądnik Czerwony Wschód w Krakowie. Ocena jakości podróży na podstawie wyników badań ankietowych dotyczących mobilności mieszkańców i odwiedzających analizowany obszar: transport indywidualny, transport zbiorowy, komunikacja rowerowa, podróże piesze. Propozycje poprawy obsługi transportowej, płynności i bezpieczeństwa ruchu oraz dostępności komunikacji zbiorowej.

Koncepcja zrównoważonej mobilności w obszarze funkcjonalnym Jeleniej Góry / Dominik Staśkiewicz, Oliwia Hareża, Urszula Protyńska, Michał Małysz. // Transport Miejski i Regionalny.- 2023, nr 8, s. 17-24. - rys. 9, tab. 2.

Charakterystyka układu transportowego obszaru funkcjonalnego Jeleniej Góry. Ocena stanu infrastruktury transportowej i dostępności komunikacyjnej miast i gmin. Źródła i cele przemieszczeń osób zamieszkujących analizowany obszar. Koncepcja rozwoju transportu publicznego i zrównoważonej mobilności w subregionie Jeleniej Góry; projektowane trasy i częstotliwość połączeń autobusowych i kolejowych z multimodalnym centrum przesiadkowym w Jeleniej Górze.

Lubelski Rower Miejski jako element systemu zrównoważonego transportu pasażerskiego / Sławomir Juściński, Anna Stankiewicz. // Transport Miejski i Regionalny.- 2023, nr 11-12, s. 3-10. - rys. 7 ; fot. 3.

Geneza i etapy rozwoju systemów wypożyczania rowerów na świecie. Przykłady organizacji systemów roweru miejskiego w polskich miastach (Kraków, Katowice). Historia i funkcjonowanie Lubelskiego Rowera Miejskiego (LRM) od 2010 r. Dane statystyczne dotyczące działalności LRM w latach 2014 - 2022: stacje wypożyczania rowerów, liczba rowerów oferowanych w wypożyczalniach, liczba zarejestrowanych użytkowników i zrealizowanych wypożyczeń.

Modelowanie oddziaływania informacji w czasie rzeczywistym o napelnieniu pasażerskim w sieciach miejskiego transportu zbiorowego / Arkadiusz Drabicki. // Transport Miejski i Regionalny.- 2023, nr 9, s. 21-28. - rys. 9, tab. 5.

Cele i zadania systemów informacji o napelnieniu (zatłoczeniu) pasażerskim w czasie rzeczywistym (RTCI - real-time crowding information). Modelowanie wpływu sieciowego RTCI na zmiany trasy podróży. Podsumowanie wyników badań ankietowych dotyczących zachowań pasażerów w zakresie oczekiwania na późniejszy odjazd. Ocena zastosowania RTCI jako instrumentu poprawy jakości podróży podczas zakłóceń sieci miejskiego transportu zbiorowego. Model symulujący wpływ informacji RTCI na wybór odjazdu z przystanku.

Ocena informacji pasażerskiej w pojazdach komunikacji miejskiej w Krakowie / Antoni Krawiec. // Transport Miejski i Regionalny.- 2023, nr 11-12, s. 29-38. - rys. 26, tab. 3.

Rola i znaczenie systemów informacji pasażerskiej wykorzystywanych w pojazdach komunikacji zbiorowej. Ocena funkcjonowania informacji pasażerskiej w Krakowie na podstawie wyników przeprowadzonych badań sondażowych. Dane statystyczne dotyczące transportu publicznego w Krakowie wg stanu na 9.07.2023 r.: liczba linii komunikacji miejskiej, liczba i wiek pojazdów.

Organizacja i oznakowanie wydzielonych pasów autobusowych w polskich miastach / Lechosław Grochowski. // Transport Miejski i Regionalny.- 2023, nr 10, s. 23-33. - rys. 9 ; fot. 15.

Podstawy prawne oznakowania wydzielonych pasów autobusowych. Rodzaje poziomych i pionowych znaków drogowych stosowanych na wydzielonych pasach autobusowych. Charakterystyka oznakowania pasów autobusowych w polskich miastach; zestawienie danych dotyczących miast z przynajmniej jednym kilometrem wydzielonych pasów autobusowych w 2020 r. Przykłady niestandardowych rozwiązań w zakresie oznakowania pasów ruchu.

Przejazdy wspólne - szansa na wykorzystanie platform mobilnościowych w zrównoważonych systemach transportowych / Rafał Kucharski. // Transport Miejski i Regionalny.- 2023, nr 8, s. 3-7. - rys. 7.

Warunki efektywności organizacji współdzielonego transportu pasażerskiego z wykorzystaniem platform mobilnościowych. Metody planowania podróży w ramach przejazdów wspólnych z

zastosowaniem podejścia opartego na użyteczności pasażera; przykład wykorzystania algorytmu ExMAS do łączenia podróży w przejazdy wspólne. Analiza potencjału przejazdów wspólnych dla Nowego Jorku (Manhattan).

Tablice informacji pasażerskiej w pojazdach publicznego transportu zbiorowego w polskich miastach / Antoni Krawiec. // Transport Miejski i Regionalny.- 2023, nr 10, s. 11-22. - rys. 30, tab. 4.

Rodzaje i technologie tablic informacji pasażerskiej w pojazdach komunikacji miejskiej. Sposoby prezentacji treści na tablicach informacji pasażerskiej wewnątrz i na zewnątrz pojazdów transportu zbiorowego w wybranych miastach (Warszawa, Kraków, Poznań).

Transformacja a otoczenie instytucjonalne w drodze do zrównoważonej mobilności / Andrzej Krych. // Transport Miejski i Regionalny.- 2023, nr 9, s. 8-20. - rys. 5, tab. 5.

Rola i znaczenie instytucji w procesie realizacji polityki zrównoważonej mobilności. Poziomy instytucji i istota zmiany instytucjonalnej. Wpływ otoczenia instytucjonalnego na politykę mobilności. Uwarunkowania efektywności działań instytucji w kształtowaniu mobilności miejskiej na przykładzie Poznania.

Wiat przystankowa - definicja, uwarunkowania prawne i klasyfikacja / Karol Gocyla, Aleksander Sobota, Renata Żochowska. // Transport Miejski i Regionalny.- 2023, nr 9, s. 3-7. - fot. 5, tab. 1.

Definicje wiaty przystankowej. Regulacje prawne dotyczące budowy wiat przystankowych. Przykłady konstrukcji i wyposażenia wiat. Autorska propozycja klasyfikacji wiat przystankowych ze względu na ich cechy.

Wpływ opłaty postojowej na warunki parkowania w Śródmieściu - przypadek Szczecina / Urszula Duda-Wiertel, Grzegorz Romaniuk. // Transport Miejski i Regionalny.- 2023, nr 5, s. 11-15. - rys. 6 ; fot. 2.

Ocena wpływu opłaty postojowej na warunki parkowania na przykładzie Szczecina. Organizacja parkowania w szczecińskiej Strefie Zamieszkania Stare Miasto. Analiza wyników badań dotyczących efektywności funkcjonowania systemu parkingowego przed i po zniesieniu opłat parkingowych; porównanie podstawowych parametrów parkowania: średniego czasu postoju pojazdów, wskaźników napełnienia i rotacji w przestrzeni parkingowej.

Wskaźnik KED jako indyktor zmian kolejowej dostępności czasowej na przykładzie trasy Wrocław - Przemyśl / Michał Małyż. // Transport Miejski i Regionalny.- 2023, nr 5, s. 21-28. - rys. 6, tab. 2.

Metody oceny efektywności i dostępności kolejowej komunikacji pasażerskiej w literaturze i badaniach naukowych. Propozycja autorskiego wskaźnika Kolejowej Efektywności Dostępności (KED) stosowanego do śledzenia zmian czasowej dostępności transportowej. Analiza oferty połączeń kolejowych z wykorzystaniem wskaźnika KED na przykładzie trasy Wrocław – Przemyśl.

Wykorzystanie kolei w aglomeracji łódzkiej / Elżbieta Nowak, Dominik Witkowski, Piotr Bartzak, Damian Dratwa. // Transport Miejski i Regionalny.- 2023, nr 9, s. 29-32. - rys. 11.

Geneza i rozwój działalności przewozowej przedsiębiorstwa Łódzka Kolej Aglomeracyjna sp. z o.o. (ŁKA) w latach 2014 - 2023. Statystyka przewozów pasażerskich i pracy eksploatacyjnej ŁKA w latach 2014 - 2023. Porównanie wskaźników wykorzystania kolei w Polsce i w woj. łódzkim. Parametry linii

kolejowych w aglomeracji łódzkiej. Modernizacje i remonty infrastruktury prowadzone na liniach obsługiwanych przez ŁKA (mapa).

Wzbudzona mobilność - przypadek Mostu i Trasy Łazienkowskiej w Warszawie / Wojciech Szymalski. // Transport Miejski i Regionalny.- 2023, nr 10, s. 3-10. - rys. 5, tab. 1.

Przegląd literatury w zakresie zjawiska ruchu wzbudzonego. Analiza przypadku wystąpienia indukowanego ruchu pasażerskiego na moście i Trasie Łazienkowskiej po utworzeniu pasa autobusowego w 2009 r. Wyniki badań dotyczących zmian natężenia ruchu pasażerskiego w transporcie publicznym i ruchu samochodowym po utworzeniu buspasa.

Zagrożenia dla cyberbezpieczeństwa w transporcie miejskim / Karina Wcisło, Jan Aleksandrowicz. // Transport Miejski i Regionalny.- 2023, nr 5, s. 16-20. - rys. 1.

Wymiana informacji systemie transportu miejskiego i elementy systemu narażone na ataki cybernetyczne. Rodzaje zagrożeń związanych z udostępnianiem i przesyłaniem informacji w sieci internetowej, dotyczących: informacji pasażerskiej, planerów podróży, systemów opłat parkingowych, systemów sprzedaży biletów.